

SLUTRAPPORT

2022-12-31

Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete

Inger Wetterstrand, projektledare
Cajsa Salomonsson, rektor
Ingela Wasser, rektor

Innehållsförteckning

1. Bakgrund och mål	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Målgrupp	3
1.3 Projekt mål	3
1.4 Delmål	3-4
2. Projektorganisation	4
3. Styrgrupp	4
4. Projektekonomi	4
5. Tidplan	4
5.1 Tidplan för projektet	4-5
6. Samverkan	5
7. Deltagare	6
7.1 Inskrivna deltagare	6
7.2 Utskrivna deltagare	6
7.3 Aktiviteter som utskrivna deltagare gått vidare till	7
8. Aktiviteter	7
8.1 Individärenden	7-8
8.2 Gruppärenden	8
8.3 Ungdomsgrupper	8-9
8.4 Sfi mot arbete	9
8.5 Orienteringskurs för elever vid Härjedalens gymnasium	9
8.6 Samarbete med Hej främling	9
9. Metoder som använts	10
9.1 Empowermentpedagogik "7TJUGO"	10
9.2 Livsvägledning	11
9.3 Lätta trycket	11-12
10. Jämställdhet, Genus, Ledarskap	12
11. Utbildning och kompetenshöjande insatser för personal	12
12. Risker	12
13. Marknadsföring/spridningsaktiviteter	13
14. Utvärdering	13
14.1 Sammanfattning från samverkanspartners	13-14
14.2 Utvärdering från ungdomsgruppen	15
14.3 Kommentarer från ungdomsgruppen	16
14.4 Sammanfattning från seminarium med Hej Främling	16-17
14.5 Sammanfattning av djupintervjuer	17
15. Framgångsfaktorer	17
16. Reflektioner och erfarenheter	18-19
17. Kartläggning gällande låg utbildningsnivå och studiemotivation	19
18. Slutsatser och förslag till utveckling	19-20
19. Tankar från styrgruppsdeltagare under projektets gång	20-22
20. Enkät svar deltagare avslut SUS – öppna frågor	22-23
21. Plan för tillvaratagande och implementering av arbetsätt	23
22. Bilagor 1-5	24-32
23. Kontaktuppgifter	33

1. **Bakgrund och Mål**

1.1 **Bakgrund**

I rådande högkonjunktur finns stor efterfrågan på arbetskraft och många arbetsgivare konkurrerar om de som finns tillgängliga och som har efterfrågad kompetens. Samtidigt står många arbetssökande långt ifrån de krav som ställs från arbetsgivarsidan, många gånger handlar det om låg utbildningsbakgrund. Arbetsförmedlingens strategi "matchning till jobb genom utbildning" samt utbildningsplikten inom etableringsprogrammet ställer höga krav på samverkan mellan Vuxenutbildning (även gymnasiet), Arbetsförmedling och Folkhögskola. Det behöver göras en behovsanalys för att säkerställa att rätt utbildningsinsatser finns för de som behöver det. Om det inte finns behöver det påverkas och utvecklas i en riktning som möjliggör för lågutbildade att ta kontrollen över sin situation. Därutöver ser vi behov av stöd kring vägledning mot målet arbete samt djupare stöd att "se vägen" för målgruppen. Målgruppen omfattar också de elever som av någon anledning avbrutit sina gymnasiestudier och de elever som inte kan gå kvar på gymnasiet vid en nationell linje. Vuxenutbildningen har fått ett utökat ansvar för att aktivt verka för att nå de personer med kort utbildning som behöver grundläggande kunskaper. Samverkan finns redan till viss del men vi behöver arbeta vidare med detta och utveckla en fördjupad struktur där syftet är att i samverkan skapa en gemensam arena för utveckling och erfarenhetsutbyte. Syftet är att höja kompetensen bland lågutbildade som ett steg i att möta kraven från arbetsmarknaden och arbeta för att främja egen försörjning före försörjningsstöd. Varje person ska ges möjlighet att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt främja personlig utveckling.

Utifrån ovanstående bakgrund söktes medel från Samordningsförbundet Jämtlands län för att anställa en projektledare under tre år. Samverkanspartners i ansökan var Arbetsförmedlingen och Region Jämtland Härjedalen, Bäckedals folkhögskola.

Härjedalens kommun och samarbetspartners ansökte i januari 2022 om en förlängning av projektet och fick denna förlängning under tiden 2022-09-01 – 2022-12-31. Förutsättningarna var att kartlägga orsakssamband gällande låg utbildningsnivå och studiemotivation samt en plan för tillvaratagande och implementering av arbetssätt.

1.2 **Målgrupp**

I projektavtalet beskrivs målgruppen vara individer med låg utbildningsnivå som av olika anledningar står långt från arbetsmarknaden.

En ytterligare målgrupp som visats sig ha behov av fördjupade vägledande insatser är yngre individer som nyligen påbörjat gymnasiestudier och har stora svårigheter att klara av både studier och det dagliga livet, vilket gjort att de har tillkommit som en målgrupp i projektet.

1.3 **Projekt mål**

Skapa en långsiktig, väl implementerad och fungerande stödorganisation kring studier i Härjedalens kommun som bidrar till att:

- Stötta personer att tänka kreativt kring studie/yrkesval utifrån sina individuella förutsättningar
- Underlätta för individen att "se vägen"
- Rätt utbildningsinsats finns att tillgå utifrån målgruppens behov

1.4 **Delmål**

- 1,6 % av andelen lågutbildade hos Arbetsförmedlingen går till reguljära studier (ackumulerat årligen)
- Samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret, KAA

- Bilda ett nätverk med syfte att i samverkan skapa en gemensam arena för utveckling, erfarenhetsbyte och öppna upp för nya idéer och visioner
- Identifiera hinder för att ta del av studier och hantera detta vidare
- Utjämna eventuella skillnader mellan kvinnors och mäns möjlighet att ta del av utbildning med särskilt fokus på utrikesfödda kvinnor

2. **Projektorganisation**

Projektorganisationen har bestått av projektledaren som både har arbetat med gruppaktiviteter, enskilda individer samt haft kontakt med samverkanspartners. De senaste två åren har projektorganisationen även bestått av en arbetsgrupp som träffats två gånger per termin. Denna arbetsgrupp har bestått av socialsekreterare vid Härjedalens kommun, kurator vid Bäckedals folkhögskola, studie- och yrkesvägledare vid Vuxenutbildningen, chef för projektet samt projektledare.

3. **Styrgrupp**

Styrgruppen har bestått av representanter från:

- Samordningsförbundet
- Bäckedals folkhögskola
- Verksamhetsutvecklare, Bildningsförvaltningen
- Arbetsförmedlingen
- Rektor, Vuxenutbildningen
- Projektledare

Under hösten 2022 har styrgruppen även bestått av:

- Socialchef, socialförvaltningen
- Ny rektor, Vuxenutbildningen
- Två politiker
- KAA ansvarig, Härjedalens kommun
- Enhetschef, Arbetsmarknadsenheten
- Förvaltningschef, Bildning

4. **Projektekonomi**

Beviljade medel för projektet var maximalt 2 097 200 kronor för del 1 i projektet och maximalt 200 000 kr för förlängningstiden. De beviljade medlen innefattade lönekostnader, fortbildning, kontorsmaterial inkl. telefon och dator, aktiviteter och studiebesök samt uppstartskonferens.

5. **Tidplan**

Finansiering för projektet skedde under perioden 2019-09-01 – 2022-12-31. Projektledare anställdes 2019-09-01. Delrapporter har levererats 2019-12-31, 2020-06-30, 2020-12-31, 2021-06-30, 2021-12-31 samt en slutrapport del 1 vid en utvärderings- och utvecklingsdag 2022-08-22 i Persåsen.

5.1 **Tidplan för projektet**

2019-09-01 – 2019-12-31 Planerings- och analysfas

Utformning av informationsmaterial, kartläggningsmaterial och marknadsföring av projektet, Kartläggning av individer som ej gått vidare till gymnasieutbildning samt de individer som inte fullföljt gymnasieutbildning med examensbevis. Kontakt med presumtiva deltagare, både per telefon och brev.

Kartläggning avseende utbildningsnivå visar att Härjedalen har en låg utbildningsnivå jämfört med riket, speciellt i avseendet eftergymnasial utbildning, där männen har lägst utbildningsnivå.

2020-01-01 – 2022-08-31 Genomförandefas

Genomförande av aktiviteter enligt aktivitetsplan. Arbete med enskilda individer och gruppaktiviteter samt skapandet av en långsiktig, väl implementerad och fungerande stödorganisation kring studier i Härjedalens kommun. Under denna tidsperiod kom restriktioner, då vi hade en pågående pandemi, som satt olika hinder för att fullfölja vårt arbete enligt projektplan. Restriktioner i form av hur vi anordnade våra träffar med deltagare och att vi under två perioder endast kunde bedriva verksamheten via distanslösningar. Detta bromsade upp flödet i verksamheten då flertalet deltagare har neuropsykiatriska diagnoser och hade mycket svårt att ta instruktioner och information via distans.

Utifrån att hela genomförandefasen påverkats av en pandemi har vi tappat tid för implementering av projektet i den ordinarie verksamheten. Dessutom har det också varit svårt att hitta praktikplatser, genomföra studiebesök och bygga en gemensam arena för utveckling, erfarenhetsutbyte och öppna upp för nya idéer och visioner.

2022-09-01 – 2022-12-31 Förlängningsfas

Kartläggning av orsakssamband gällande låg utbildningsnivå och studiemotivation.

En plan för tillvaratagande och implementering av arbetsätt för ansökande parter fortsatta samverkan kring utbildning utifrån kartläggningens resultat tas fram.

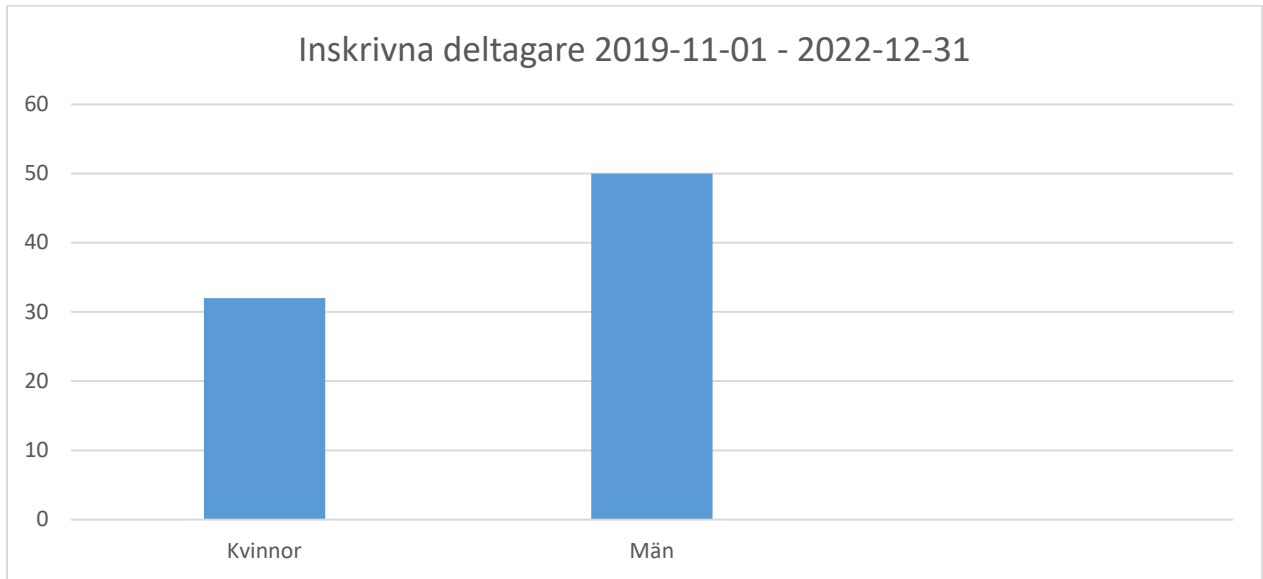
6. **Samverkan**

Besök har gjorts, samtal har förts med samverkanspartners, ex Arbetsförmedlingen, Bäckedals folkhögskola, Arbetsmarknadsenheten, Härjedalens gymnasium, Socialförvaltningen, Lärcentrum, Vuxenutbildningen och Regionens rehab koordinatörer. Detta i projektets första tid. Sedan kom pandemin och möten med samverkanspartners för diskussion om en gemensam stödfunktion kring utbildning var svåra att få till på grund av att tiden hos samverkanspartners inte räckte till, kraftsamlingen att få verksamheterna att fungera under rådande pandemi tog över.

Samarbetet runt enskilda individer har fortlöpt bra under hela projektiden, framförallt med Socialförvaltningen, KAA handläggare, Projekt kompetensförsörjning och Härjedalens gymnasium.

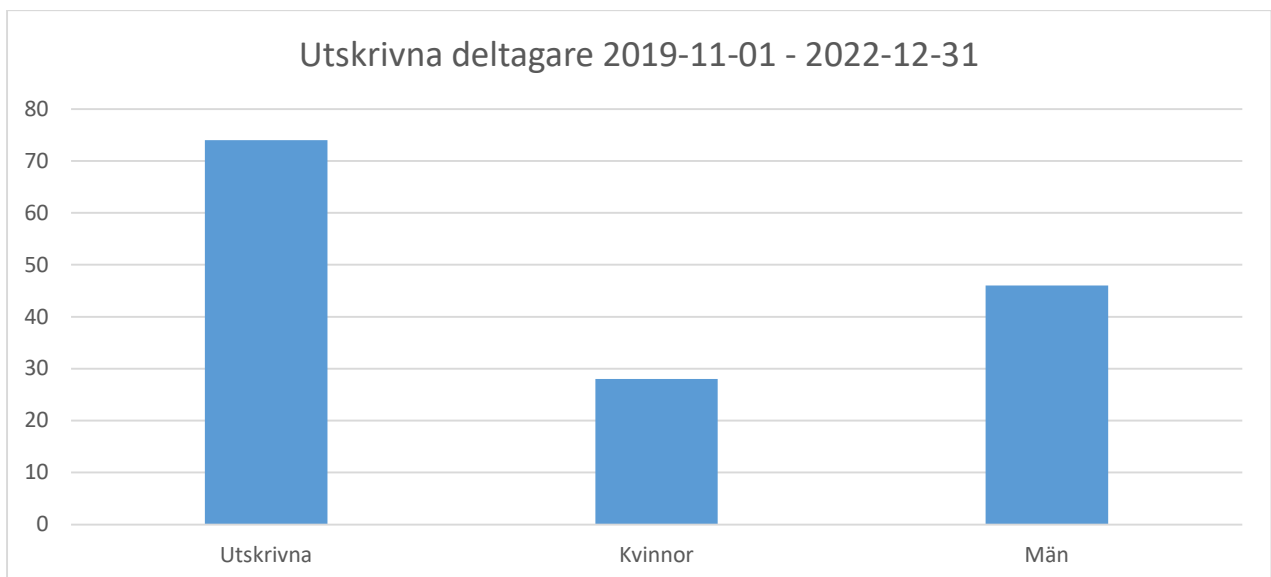
I samarbetet med KAA handläggare identifieras ungdomar upp till 20 år som är utan gymnasieexamen och heller inte arbetar. I kommunen finns ett antal ungdomar med stora brister i det egna ansvarstagandet för egen försörjning eller som inte får stöd hemifrån.

7. **Deltagare**
7.1 **Inskrivna deltagare**

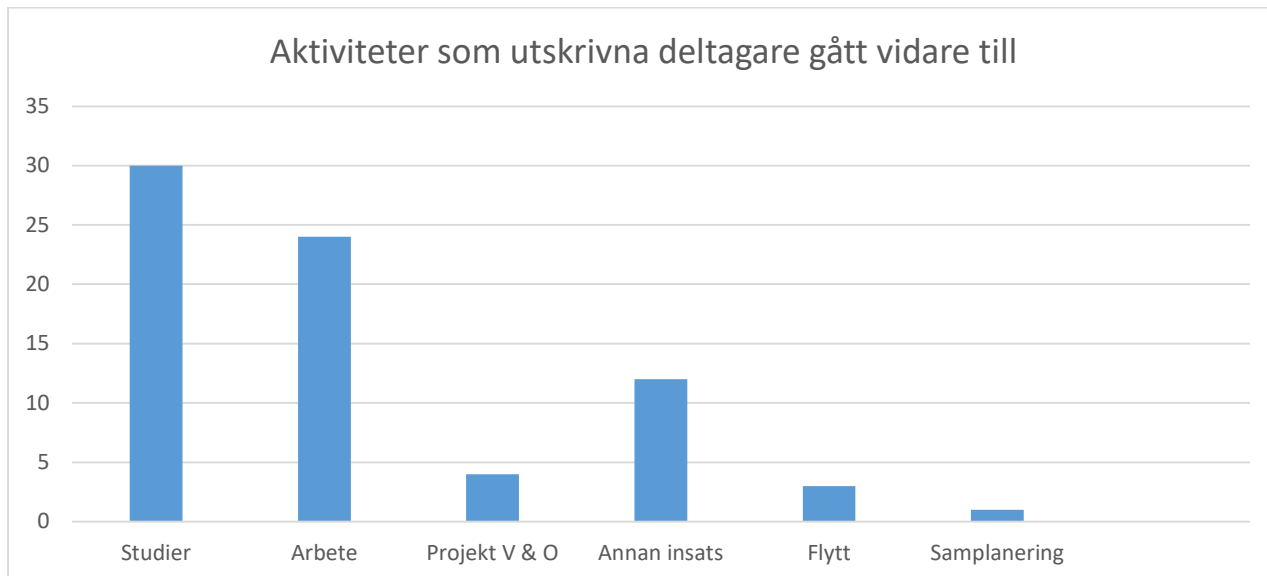

Totalt har projektledare träffat 82 deltagare, både i individärenden och gruppaktiviteter, 32 kvinnor och 50 män. 4 deltagare har avslutats och återkommit i projektet. Utöver dessa 82 personer har projektledare träffat ca 10 personer i möten med samverkanspartners där andra insatser har varit lämpligare för personerna.

7.2 **Utskrivna deltagare**

Totalt har 63 personer skrivits ut från projektet 2019-11-01 – 2022-08-31, 23 kvinnor och 40 män.

Totalt har 30 deltagare gått vidare till studier, 24 deltagare har börjat arbeta, 4 deltagare har börjat i projekt kompetensförsörjning inom Vård & omsorg, 12 deltagare har annan insats, 3 deltagare har flyttat från Härjedalen och 1 deltagare är med i Samplanering Härjedalen i kombination med Ungdomsgrupp.

Studier innefattar studier vid Vuxenutbildningen, folkhögskolor och gymnasieutbildningar. Arbete innefattar både osubventionerade och subventionerade anställningar.

8. Aktiviteter

Projektets aktiviteter har delats in i tre grupperingar, individuella ärenden, gruppaktiviteter och ungdomsgrupper. Slutrapporten avser aktiviteter under hela projektiden, 2019-09-01 – 2022-12-31.

8.1 Individärenden

Projektledare har arbetat med ärenden på individnivå som initialt har kommit från socialsekreterare, yrkes- och studievägledare samt personer själva som har läst projektets informationsbroschyr.

Inledningsvis görs alltid en kartläggning av deltagarnas behov och där deltagarna själv får ge information om sin situation. Vid behov har samtycke tagits in och information har inhämtats från andra som samverkar kring deltagarna.

Fokus har alltid varit att deltagarna ska gå vidare till studier eller arbete. Dock har det visat sig att det har behövts mycket fokus på deltagarnas hela livssituation, dvs vilket liv lever deltagarna i dag och hur vill de leva framåt.

Exempel på insatser i de individuella ärendena:

- Livsvägledning
- Att bryta invanda livsmönster
- Hjälp med myndighetskontakter

- Hjälp med vårdkontakter
- Hjälp med att skriva CV och personligt brev
- Studieplanering tillsammans med studie- och yrkesvägledare
- Hitta praktikplats vid behov (svårt under rådande pandemi)
- Motivationshöjande aktiviteter
- Individuell handlingsplan framåt

8.2 Gruppaktiviteter

Projektledare har arbetat med aktiviteter på gruppnivå som initialt har kommit från socialsekreterare, yrkes- och studievägledare samt personer själva som har läst projektets informationsbroschyr.

Efter kartläggning har projektledare bedömt om det har varit aktuellt med gruppaktivitet för deltagaren, och i så fall erbjudit detta. Enbart tre gruppaktiviteter har genomförts, detta på grund av den rådande pandemin.

Exempel på insatser i Gruppaktiviteterna:

- Livsvägledning
- Att bryta invanda livsmönster
- Hjälp med myndighetskontakter
- Hjälp med vårdkontakter
- Hjälp med att skriva CV och personligt brev
- Studieplanering tillsammans med studie- och yrkesvägledare
- Hitta praktikplats vid behov (svårt under rådande pandemi)
- Motivationshöjande aktiviteter
- Studiebesök
- Praktik
- Individuella samtal kontinuerligt under gruppaktiviteten
- Individuell handlingsplan framåt

Kvar av vuxna deltagare i gruppaktiviteter är 3 kvinnor och 2 män.

8.3 Ungdomsgrupper

I samarbete med kommunens KAA handläggare har projektledare genomfört aktiviteten Ungdomsgrupp, 3 stycken, under projektiden. Den första Ungdomsgruppen, som bestod av 10 ungdomar i åldrarna 17-21 år genomfördes våren 2021. Den andra Ungdomsgruppen genomfördes november 2021 – maj 2022 och bestod av 19 ungdomar i åldrarna 16-23 år. Då ett samarbete med Härjedalens gymnasium inletts har vi tagit emot även 16 åringar som haft svårigheter att studera/klara av studierna. Dessa deltagare har kombinerat studier med Ungdomsgrupp eller kombinerat Ungdomsgrupp med praktik vid Arbetsmarknadsenheten. Den tredje Ungdomsgruppen, som fortsättningsvis är kvar nu i implementeringsfasen, bestod inledningsvis av 10 ungdomar i åldrarna 17-23 år. Kvar i skrivande stund är 3 Ungdomar och flera är på väg in.

Exempel på insatser i gruppaktiviteterna:

- Livsvägledning
- 7TJUGO metoden
- Att bryta invanda livsmönster
- Få ordning på det dagliga livet
- Kontakt med socialtjänsten angående gode män och kontaktpersoner
- Föräldrakontakter, även mor- och farföräldrar

- Hjälp med myndighetskontakter
- Hjälp med vårdkontakter
- Hjälp med att skriva CV och personligt brev
- Studieplanering tillsammans med studie- och yrkesvägledare
- Hitta praktikplats vid behov (svårt under rådande pandemi)
- Fysisk aktivitet
- Studiebesök (svårt under rådande pandemi)
- Praktik
- Individuella samtal kontinuerligt under gruppaktiviteten
- Individuell handlingsplan framåt
- Fortsatt stöttning efter gruppaktivitetens slut

I den första Ungdomsgruppen gick 75 % vidare till studier eller arbete. I den andra Ungdomsgruppen gick 84 % vidare till studier/arbete/praktik. I den tredje Ungdomsgruppen har i skrivande stund 50 % gått vidare till studier/arbete/praktik.

8.4 **SFI mot arbete**

En gruppaktivitet där 5 utrikesfödda kvinnor deltagit under hösten 2020 med följande innehåll:

- Ord som hör ihop med arbete
- Kunna berätta om sig själv
- Samarbete med sfi om olika begrepp, ex starka och svaga sidor
- Skriva CV och personligt brev
- Arbetsuppgifter inom olika yrken
- Rollspel – arbetsintervju
- Titta på filmer
- Studiebesök

Fokus har varit att lära sig skriva CV och personligt brev. Efter avslutad aktivitet gick tre kvinnor vidare till projektet kompetensförsörjning inom Vård och omsorg.

8.5 **Orienteringskurs för elever vid Härjedalens gymnasium, inriktning svets**

Under vecka 32-34 2020 genomförde projektledare tillsammans med studie- och yrkesvägledare en Orienteringskurs, 200p. Kursen vände sig till ensamkommande gymnasieelever vid industriprogrammet med fokus på hur det svenska samhället är uppbyggt, hur det fungerar i det svenska arbetslivet samt delar av Livsvägledning.

8.6 **Samarbete med föreningen Hej Främling**

Under våren 2022 inleddes ett arbete med Hej Främling. Emma Arnesson föreläste om föreningen för Ungdomsgruppens deltagare med fokus på att må bra både på insidan och utsidan. Tillsammans med Hej främling startade vi upp samtalsgrupper om psykisk ohälsa där föreningens bok lätta trycket, för dig som vill må bättre, användes med Emma Arnesson som samtalsledare. I ett samarbete med Södra skolan genomfördes ett halvdags seminarium för årskurs 8 under våren 2022.

Efter samtalen med eleverna framkommer ett stort behov av stöd och vägledning inom olika områden i livet. Alla årskurser skulle må bra av mer värdegrundarbete och djupare kunskapspass kring ämnen som ensamhet, gruppträck och diskriminering.

9. Metoder som använts

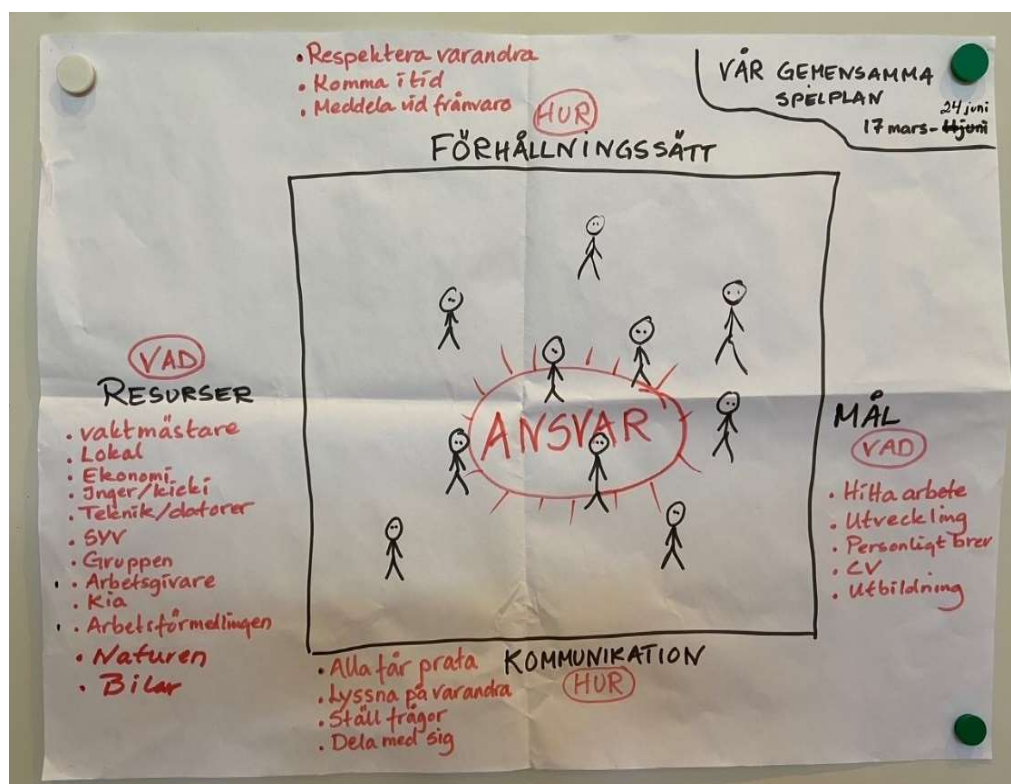
9.1 Empowermentpedagogik 7TJUGO

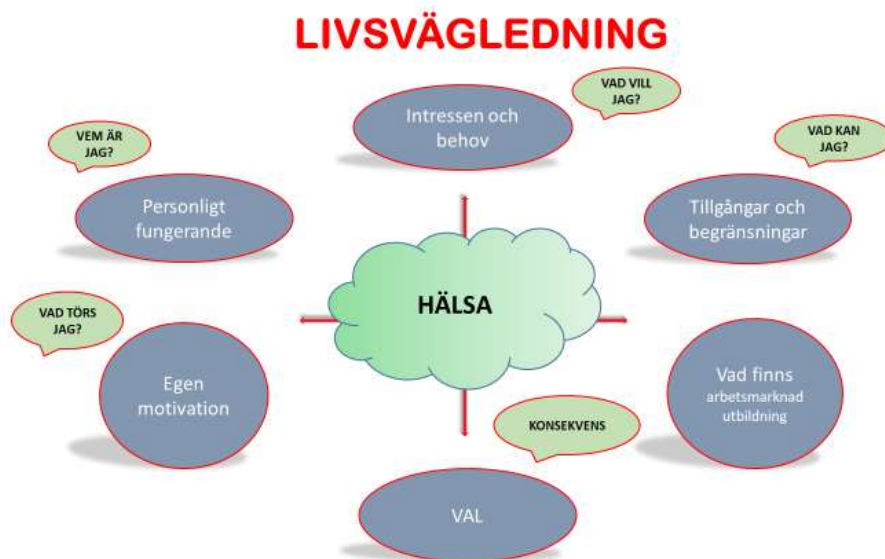
7TJUGO är en kombination av empowermentpedagogik och ett omfattande metodmaterial att använda i arbetet med människor.

Vilar på tre grundstenar:

- Existentiellt förhållningssätt
- Involveringspedagogik
- Lösningfokuserat arbetssätt

7TJUGO står för 720 grader, eller två hela varv, och syftar på tanken bakom vårt sätt att arbeta med människor i utveckling och förändring. Vi måste först möta varje människa där den befinner sig med respekt och kunskap. Under det första varvet handlar det om att individen orienterar sig i sig själv. Egna tankar, behov och vilja. En personlig utveckling där vi bl a arbetar med självbild, självkänsla, självförtroende och gränssättning. Utifrån den basen tas sedan det andra varvet och relaterar det individen kommit fram till, gentemot den omvärld som omger individen. Tanken är att utveckling och förändring ska vara grundat i den enskilda individen. Att individen ska finna viljan, modet och motivationen att ta ansvar i sitt eget liv. Fokus är personlig utveckling och förändringsprocesser.

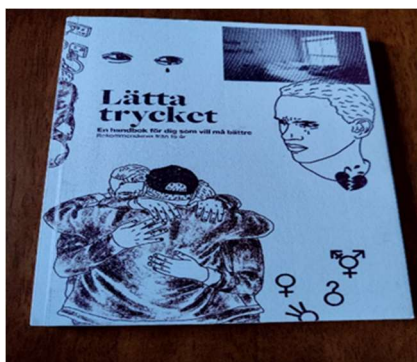

Livsvägledning är projektledarens egen metod som byggts upp genom åren i arbete inom arbetslivsriktad rehabilitering samt yrkesvägledning. Baserad på tre frågeställningar som individen ska ställa sig:

- Vad vill jag?
- Vad kan jag?
- Vad törs jag?

Inledningsvis tittar vi på intressen och behov hos individen, oftast med metoden Vägvisaren av J.L Holland – ett vetenskapligt yrkesintressetest. Där får individen svar på frågan vad vill jag. Sen går vi vidare och tittar på vilka tillgångar som individen har, även om det finns begränsningar att ta hänsyn till med fokus på arbete eller studier och får då svaret på vad kan jag. Vidare tittar vi på vad som finns på arbetsmarknaden och inom utbildning. Därefter kommer det som verkar vara det allra svåraste för varje individ, nämligen att göra ett medvetet val i sitt liv. Här arbetar vi mycket med förändringsprocessens olika steg, att tillåta sig/stå ut att vara i ambivalens en tid. Att varje val får en konsekvens, bra eller dålig. Så kommer då den stora frågan för individen – vad törs jag? Här arbetar vi med omställningsberedskap och att kunna tåla förändringar.

Parallellt med ovanstående arbetar vi med individens hälsa.

Lätta trycket är en självhjälpbok om psykisk hälsa för unga. Föreningen Hej främling har i samarbete med Folkhälsomyndigheten skapat boken Lätta trycket – en handbok för dig som vill må bättre. Lätta trycket är en självhjälpbok som ger konkreta tips till den som vill påverka sin hälsa till det bättre. Boken guidar också till olika sorters ideell och professionell hjälp som finns att få för den som mår dåligt. Att läsa boken kan vara ett bra första steg till självhjälp. Boken är på lätt svenska och rekommenderas från 15 år.

Bokens innehåll:

- Jobbiga känslor
- Kroppen
- Sex och kärlek
- Missbruk och beroende
- Skolan
- Jobb och ekonomi
- Mat och miljö

10. **Jämställdhet, genus och ledarskap**

Projektledare och chef för Vuxenutbildningen har under projekttiden deltagit i utbildningen Jämställdhet Genus och Ledarskap, med uppföljningsdagar, som anordnades av Samordningsförbundet Jämtland. En lokal grupp för Jämställdhet Genus och Ledarskap har bildats i kommunen. Projektledaren har haft genusglasögonen på sig i olika mötessammanhang för att förhindra att låta kön påverka matchning av olika insatser för deltagarna.

11. **Utbildning, kompetenshöjande insatser för personal**

Projektledare har genomgått en fyra dagars utbildning till handledare inom empowerment pedagogik vid Swedish Empowerment Center i Borlänge. Deltagit vid en endagars utbildning innehållande grupp vägledning tillsammans med Studie- och yrkesvägledare i länet. Genomgått den webbaserade utbildningen Mäns våld mot kvinnor. Deltagit vid webinarium Världsdagen för psykisk hälsa, handläggarforum, samjamtdagar samt deltagit i utbildning Supported education och BIP.

12. **Risker**

En risk kan vara att projektledaren är ensam i sin roll i kommunen. Därför är det viktigt att "nätverka" med liknande projekt samt att samarbetet med kommunens projekt Kompetensförsörjning inom vård och omsorg. En annan risk kan vara svårigheter att hitta deltagare.

En annan risk är om någon samverkanspartner genomgår en omorganisation. Detta blev uppenbart då Arbetsförmedlingen omorganiserades. Svårigheterna bestod i att handläggarna inte fått besked om hur de skulle arbeta i den nya organisationen.

En till risk som identifierades var om något extra ordinarie händer i vårt samhälle som kan ha inverkan på projektet, såsom rådande Corona pandemi. I mars togs beslut att Vuxenutbildningen inte skulle ha några fysiska träffar med elever. Detta innebar att gruppaktiviteten Livsvägledning fick omdirigeras till distansundervisning. Det digitala verktyg som projektledaren använt sig av, förutom mail och sms, är mötetekniken Meet. Omställningen tog ca 1 vecka innan alla deltagare hade tekniken på plats samt lärt sig denna. Projektledarens informationsmöten ställdes också in och har ännu inte kommit igång mera än enstaka telefonsamtal till några berörda parter. Pandemin innebar även att inga nya deltagare skrevs in under två månader.

13. **Marknadsföring/spridningsaktiviteter**

Projektet har marknadsförts inom kommunen, vid olika möten, på kommunens webbplats och i media. En informationsfolder har utarbetats och spridits på olika platser i kommunen. Anhöriga till ungdomar i kommunen har tagit kontakt med projektet för att få tips och idéer hur de bäst kan hjälpa sina ungdomar.

14. **Utvärdering från samverkanspartners och deltagare**

14.1 **Sammanfattning av samarbetspartners erfarenhet av projektet**

Följande frågeställningar har Socialtjänsten, studie- och yrkesvägledare, KAA ansvarig samt Härjedalens gymnasium svarat på:

Vad har varit bra?

- Tydlig och snabb återkoppling.
- Engagemanget från Kicki och Inger är fantastiskt.
- Kicki och Inger ser till den enskilde ungdomens behov och har hjälpt till med planering för ett meningsfullt liv efter gymnasiet.
- De har jobbat för att hitta sysselsättning/växa som individer för elever som avbryter sina gymnasiestudier.
- Det är bra att vi tillsammans har kört Ungdomsgrupperna och att det finns en pedagogik att följa. Projekt och KAA uppdrag har kombinerats.
- Samverkan för deltagare är viktig för att fånga upp och undvika hemmasittare.
- Bra med grupper för de som behöver mera stöd för att komma vidare.
- Bra samverkan och enkla vägar mellan oss.
- Resultatet som uppnåtts
- Positiv utveckling hos klienter

Vad har varit mindre bra?

- Att ungdomen ibland har fått vänta på att en grupp ska avslutas, för att sedan en ny grupp ska startas.
- Svårt för ungdomar från andra platser i Härjedalen att kunna vara med. Busstider kan ställa till det med väntan eller att det helt enkelt inte går någon buss hem.
- Att vi hade intag hela tiden i sista gruppen, för till slut visste vi inte med vilka vi gjort vad.
- Vore önskvärt med lokaler på Folkan för ökad samverkan.
- Väntetiderna under Corona och att vi haft ett större behov än vad det funnits platser.

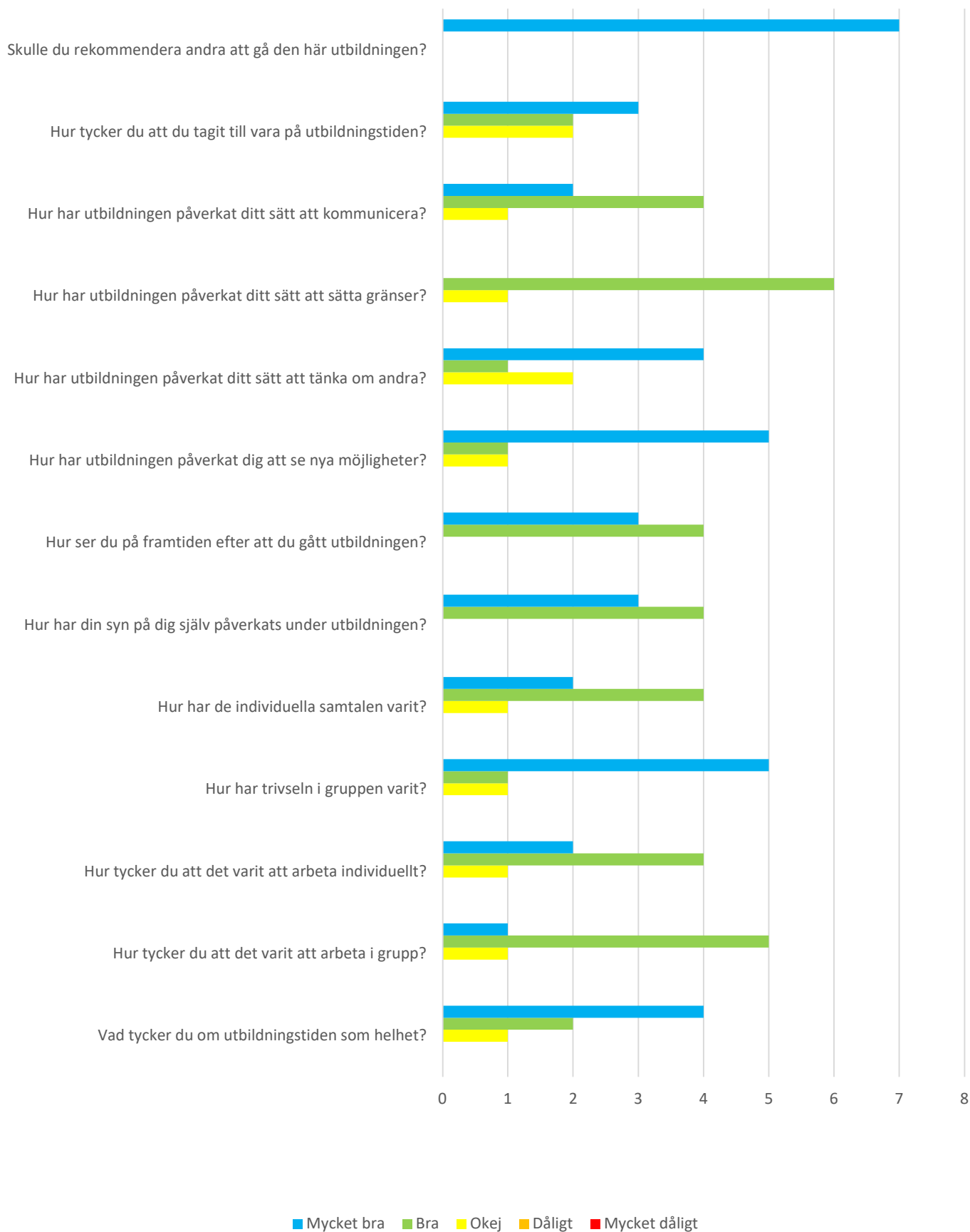
Vad hade kunnat göras annorlunda?

- Kontinuerliga samverkansmöten, kanske månadsvis.
- Såsom vi har planerat hösten nu, med två intag samt att det finns en schemalagd plan som vi kan försöka köra efter och att vi planerat vem som ska köra vad.
- Kommer inte på något.

Beskriv hur projektet har påverkat din befintliga verksamhet

- Positivt att ha någon att lämna över till när gymnasiet inte är rätt plats för ungdomen. Någon att samverka med när ungdomen behöver kombinera studier med någon annan verksamhet.
- Mycket bra att jobba med dig Inger, ger mig otroligt mycket och det vill jag fortsätta med. Det ger enorm glädje när jag ser att vi lyckas få ut en ungdom i aktivitet. Sen krockar det ibland med mina andra uppdrag, vilket är oundvikligt. Med inplanerade möten som inte jag styr över med elevhälsa, kulturskola, stab och rektorsgrupp både lokalt och regionalt. Förhoppningsvis slipper vi stabslägen framöver.
- Skönt med stöd där det varit personer med psykisk ohälsa, viktig hjälp eftersom jag känner mig osäker. Det har varit ett bra stöd för de som jag tycker behöver mer hjälp än vägledningssamtal för att komma vidare.
- Vi har fått en samarbetspartner som följer upp kontinuerligt och jobbar nära och stödjande. Detta utifrån att projektet är individanpassat efter personens förmåga och behov. Det har frigjorts tid för våra arbetsuppgifter. Försörjningsstödet går ner då personer kommer ut i annan sysselsättning genom projektet. Behovet av extra stöd för individer som står utan studier eller arbete är i kommunen nödvändigt för hållbar utveckling. Projektet är precis vad vi som Socialtjänst efterfrågat då vi i arbetet ser många personer som annars står väldigt ensamma och i stort behov av hjälp, stöttning då flera behöver ett nätverk som jobbar med dem och om dem. Detta är vad projektet erbjudit de deltagare som getts möjlighet att delta i projektet och för flera av våra klienter har det inneburit en självförsörjning varpå de inte längre är aktuella för försörjningsstöd. Ett holistiskt tänk där man jobbar både social, kognitivt och praktiskt med områden som boende, vardagsrutiner, arbete eller studier med personer som till en början står utanför samhället har vi sett att det både gett en social och ekonomisk vinst för kommunen. Försörjningsstödet minskar. Vi önskar att projektet inte längre bara är ett projekt utan en stadigvarande insats. Behovet av extra stöd för personer som av olika anledningar står långt från arbetsmarknaden är en bestående målgrupp där kommunen behöver verkamma insatser.

Utvärderingsfrågor Empowerment

14.3 **Kommentarer från ungdomsgruppen våren 2021**

Om du spontant skulle säga något till dina kursledare, vad skulle det i så fall vara?

- Jag trivs mycket bättre och mår bättre av det här. Att våga mer är det jag måste göra, det är bra kurs som jag har varit med om.
- Jag har lärt mig jättemycket och jag känner att jag är på väg att bli vuxen.
- Det har varit ganska bra för jag har fått min information som jag behövde.
- Allt har varit bra och jag har lärt mig mycket.
- Väldigt hjälpsamma och flitiga.
- Att dem ska fortsätta och hjälpa andra ungdomar, fortsätta med grupperna.

Sammanfatta med egna ord din utbildningstid, direkt citat från ungdomarna

- Intressant, bra, schysst och trevliga människor.
- Jag fick lära om mig och andra, och att alla människor har olika grundvärdering och har chans att ändra och förändra sig själv, det är inte lätt men att kliva och våga ta nya steg i livet är det jag har tänkt mycket i den här utbildningen.
- Väldigt trevligt och lärorikt.
- Det är så bra att man får hjälp med hur man kan söka jobb eller få mer information. Jag kan inte skriva men jag kan rekommendera mina kompisar att det finns sånt program som man har problem med söka jobb.
- Det har varit bra³.
- Min utbildningstid har varit väldigt lärorik. Jag är mer mognare än vad jag var innan jag började den här kursen.
- Jag tyckte att den var bra. Jag har lärt mig så mycket som t ex om mig själv och andra saker som t ex aktivitets rapportera, söka jobb. Det som varit tråkigt är väl att det varit en pandemi och att man måste hålla avstånd till varandra. Jag gillade alla grupparbeten som varit för jag gillar inte att jobba själv.

14.4 **Sammanfattning från halvdagsseminarium med Hej Främling våren 2022, årskurs 8, Södra skolan**

Eleverna fick anonymt svara på följande fyra frågeställningar under seminariet:

1. Vilket påstående stämmer bäst in på dig?

- Jag pratar ofta om jobbiga känslor med andra (10)
- Jag pratar sällan om jobbiga känslor med andra (8)
- Jag skulle vilja prata om jobbiga känslor men känner att jag inte har någon att prata med (0)
- Jag vill inte prata med någon om mina jobbiga känslor (12)

2. Upplever du att dina klasskamrater känner dig?

- Ja – de känner mig väl (16)
- Lite – men det finns sidor av mig som jag väljer att inte dela med klassen (11)
- Nej – jag känner mig inte som mig själv när jag är i skolan (2)

3. Hur ofta känner du dig ensam, ledsen, stressad eller missförstådd?

- Flera gånger varje dag (6)
- 1 gång varje dag (5)
- Ca 1 gång i veckan (3)

- Ca 1 gång i månaden (14)
- Några gånger per år (4)

4. Känner du dig stolt över dig själv och den du är?

- Ja – alltid (15)
- Ofta – nästan hela tiden (6)
- Sällan – bara någon gång ibland (6)
- Nej – aldrig (3)

14.5 **Sammanfattning djupintervjuer**

Djupintervjuer med 10 ungdomar som avbrutit gymnasiestudier eller gått ut med ofullständiga betyg har genomförts, 7 män och 3 kvinnor.

Alla intervjuade har en neuropsykiatrisk diagnos. Några fick sin diagnos tidigt, redan i mellanstadiet och några först i högstadiet. De ungdomar som fått sin diagnos först i högstadiet önskar att detta skett tidigare. Två ungdomar säger att de fick mycket stöd i årskurs 1-6, därefter inget stöd från årskurs 7.

Alla ungdomar, förutom tre, upplever att de blev mobbade i skolan, både under mellanstadiet och högstadiet. De beskriver en uppgivenhet, ingen idé att gå till skolan och hjälp med skolarbetet saknades, både från skolan och hemmet.

Två intervjuade har haft stor hjälp av sina farmödrar, som stöttat sina ungdomar i det dagliga livet så gott de kunnat.

De flesta intervjuade säger att de har svårt att prata om sina känslor.

15. **Framgångsfaktorer**

Följande framgångsfaktorer har identifierats under arbete med deltagarna i projektet.

Nyfikna – ovetande – ovärderande

- Inledningsvis skapat viktiga relationer med deltagarna
- Hjälpt deltagarna att hitta sina egna vägar och att göra sina egna val

Arbete med målbilder

- Vilken livssituation har jag idag
- Hur vill jag ha det?
- Egen försörjning?

Mitt liv – mitt ansvar

- Konsekvenstänkande
- Höjt självförtroende

Samma handledare (Ungdomsgrupp)

- Att vara två innebär att en tar hand om gruppen medan den andra kan ta tag i akuta situationer, ex åka på hembesök och hjälpa till med myndighets- och vårdkontakter mm
- Individuella samtal parallellt med gruppaktivitet

Hälsa

- Hur tar jag hand om mig själv avseende kost, motion, fysisk aktivitet

Reflektioner och erfarenheter

Tiden i projektet har varit lärorik och utmanande. Metoder har provats och utvecklats för att passa projektets målgrupper. Deltagarna i projektet var oftast individer som behövde extra stöd och hjälp att komma vidare i sin livsplanering. Flertalet deltagare har stått långt från arbetsmarknaden under lång tid innan de kom in till projektet, vilket inneburit att de hade tappat både sin a kassa och sjukpenninggrundande inkomst.

Under rådande pandemi var det svårare att lotsa/coacha dessa individer på distans än med fysisk närvaro. Detta innebar att mycket mera tid behövde läggas på varje individ.

Målgruppen ställer stora krav på flexibilitet hos projektledaren då individerna behöver hjälp med olika kontakter gällande myndigheter mm. Mycket tid har lagts på att hjälpa deltagare med CV och personligt brev så de kunnat fullfölja sina skyldigheter gentemot sin inskrivning som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen.

En av styrkorna genom hela projektet tror vi har varit kontinuiteten med samma handledare för deltagarna genom hela projektet. Att inledningsvis skapa en tillitsfull relation med deltagarna, lyssna på deras livsberättelser och verkligen intressera sig för deras uppkomna situation. Bygga upp deras självförtroende, som oftast av naturliga skäl varit väldigt lågt. När man hamnar utanför social gemenskap, inte har ett arbete – inte studerar, är det lätt att hamna i passivitet och att den egna tilltron till sin egen förmåga sjunker. Fokus på deltagarens styrkor, förmågor och resurser, trots att det finns begränsningar, har en avgörande roll för om deltagaren kommer ut i arbete eller studier. Utveckling och förändring ska vara grundat i deltagaren som själv ska finna viljan, modet och motivationen till förändring hos sig själv. En annan viktig del i arbetet med deltagarna har varit att stötta upp vid kontakter med myndigheter, vilket deltagarna har varit mycket tacksamma för. Att fokusera på den egna hälsan har vi också sett varit framgångsrikt.

Erfarenheter från Ungdomsgrupperna var att vi mötte ett gäng ungdomar där flertalet hade neuropsykiatriska diagnoser och med dåligt självförtroende. Svårt att klara det dagliga livet. De saknade vuxna förebilder och hade inga inlärd vardagsrutiner. De hade svårt att se sig själva i ett sammanhang, svårigheter/oförmåga att ta kontakt med Vuxenpsykiatrin efter 18 års ålder, svårt att passa tider och inget konsekvenstänk. Att göra egna val utifrån hur de själva ville att sitt framtida liv skulle se ut visade sig vara ett helt nytt sätt för dem att tänka framåt. Flertalet bar på misslyckanden, både i skola och privatliv flera år bakåt i tiden. Detta gjorde att vi arbetade mycket med målbilder, hur vill jag ha det i framtiden. Vad ska jag göra nu och vad behöver jag göra senare. Då detta var ett helt nytt sätt för ungdomarna arbetade vi mycket med konsekvenstänk, vad händer om jag gör detta val etc. Mycket tid lades på att stärka den egna självbilden, höja självförtroendet. Det visade sig tydligt att de flesta av ungdomarna hade dålig uthållighet, både mentalt och fysiskt. Vid minsta motstånd lade de ner allt och struntade i att ta tag i problemen, vilket hade fått stora negativa konsekvenser för dem.

Det som tydligt visat sig är att vid Ungdomsgruppsaktiviteterna behövs två fysiska handledare, då ungdomarna har haft behov av extra stöttning i sitt vardagliga liv, i sina kontakter med myndigheter/vårdinstanser och för att få tillit till sig själva och till samhället. Efter avslutad ungdomsgrupp kunde vi konstatera att flertalet av ungdomarna behövde fortsatt stöttning/hjälp.

Arbetet med Ungdomsgrupperna har tydligt visat sig behövt och gett resultat, både ur ett individ och samhällsperspektiv.

I den tredje Ungdomsgruppen, som vi fortfarande har kvar ungdomar i, mötte vi en liten gruppering av ungdomar som, förutom ovanstående beskrivna problematik, även har missbruk och domar på sig. Detta har också medfört att alla i den lilla grupperingen är skuldsatta, ex pga uteblivna inbetalningar på bötesföreläggande.

17. **Kartläggning av orsakssamband gällande låg utbildningsnivå och studiemotivation**

Bildningsförvaltningen har under läsåret 21/22 gjort en omfattande analys över resultaten i åk 6 och 9 vid kommunens alla skolenheter.

Vid jämförelse med den nationella statistiken ser vi att elevernas genomsnittliga betygspoäng (GSM) för läsåret 20/21 var sämre i alla ämnen än rikssnittet vid alla skolor förutom i ämnet teknik där GSM var samma som i riket.

Här framkommer att flera faktorer spelar in som eleven inte själv styr över.

Vilken familj man råkar vara född i, vilken skola man hamnar i, och hur den skolan fungerar. Den enskilt främsta faktorn som påverkar elevernas studieresultat är föräldrars utbildningsnivå. På gruppnivå däremot kan vi se att en välfungerande och trygg skola påverkar kunskapsresultaten. Vi vet också att elevernas bakgrund har betydligt större påverkan på skolresultaten än vilken skola de går i. Ovan presenterade bakgrundskriterier - kön, bakgrund och föräldrars utbildningsnivå - spelar stor roll för skolresultaten. Skillnaden i betyg mellan å ena sidan pojkar med utländsk bakgrund och lågutbildade föräldrar, och å andra sidan svenska flickor med högutbildade föräldrar, är så stor att man kan undra om de ens har gått i samma skola.

Analysen visar på en lägre utbildningsnivå i kommunens östra delar av Härjedalen, framför allt i Svegs regionen. I detta område finns även fler elever med utländsk härkomst. Där finns även mycket frånvaro, lägre betygsnivåer och omfattande frånvaro. Mera psykisk ohälsa, hemmasittare, elever med ätstörningar och fler som söker kuratorsstöd. På Södra skolan, Sveg, fångar man upp elever som inte uppfyller kunskapsnivåerna och försöker att hitta lösningar. En lösning är STUDION där elever kan ha individanpassad undervisning i mindre grupp. Under hösten 2022 har skolan lagt fokus på att arbeta med frågor rörande värdegrund och beteende. Skolkurator, skolsköterska och mentorer arbetar aktivt med de elever som har svårigheter.

Härjedalens gymnasium anpassar, även dem individuellt för elever som har svårigheter att hänga med i undervisningen, framförallt elever på de yrkesförberedande programmen. Här kan också ses en mindre motivation bland eleverna till de teoretiska ämnena. Speciallärare och mentorer på Härjedalens gymnasium ser allt större behov av individanpassning de senaste åren.

18. **Slutsatser och förslag till vidareutveckling**

Forskningen visar att unga svenskar (18-24 år) har lägst psykiskt välbefinnande bland alla EU-länder (RSMH). Enligt Socialstyrelsen lider 10 % av alla unga av någon form av psykisk ohälsa. Godkända grundskolebetyg har visat sig vara en stark skyddsfaktor mot ökade risker för hälsoproblem, kriminalitet, missbruk och svag arbetsmarknadsanknytning i vuxen ålder (SCB, 2020). Låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9 ökar risken för framtida psykosociala problem samtidigt som den psykiska hälsan kan påverka skolprestationer. (Folkhälsomyndigheten, 2021). Barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är överrepresenterade bland barn med ogiltig frånvaro (SOU 2016:94).

Utifrån ovanstående forskning borde det vara av stor vikt att identifiera, utreda och sätta in åtgärder till de elever som har behov av stöd redan i grundskolan. Lika viktigt är det att följa upp och utvärdera vidtagna åtgärder.

Vi ser ett stort behov av samverkan mellan projektet och grund- och gymnasieskolan så att kunskaper och erfarenheter tas till vara på ett sätt som främjar de unga. Detta arbete kan vara en del av det hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbetet i våra skolor. Denna viljeinriktning har Härjedalens gymnasium framhållit som en framgångsfaktor.

En metod som vi tror med fördel skulle kunna användas för alla elever i årskurs 7-9 är 7TJUGO. Då får eleverna sätta ord på sina egna känslor och sina egna behov och att kunna sätta gränser när grupptrycket blir för stort. Börja formulera mål för sitt liv framåt, vilket gymnasieprogram skulle passa bäst?

Tittar man till forskningen så ser vi att risken att hamna i utanförskap är fyra till fem gånger högre vid avsaknaden av gymnasieutbildning jämfört med om man har den. Riskgrupper är därför unga med hög frånvaro, både i grund- och gymnasieskolan, de som saknar behörighet till nationella program och de som avbryter sina studier i förtid eller lämnar gymnasiet utan examen (SOU 2017:9, SOU: 2018:11). Det finns en klar och tydlig koppling mellan misslyckande i grundskolan och gymnasium samt misslyckanden på arbetsmarknaden. Sannolikheten för utanförskap är minst 4 gånger större bland de som misslyckas i skolan (Nilsson I & Lundmark E 2015).

Skolans uppdrag är att, med hänsyn till barnens olika behov, stödja eleverna att utvecklas så långt som möjligt. Skolan ska också sträva efter att uppväga skillnader i barnens förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Här ligger skolans viktigaste och svåraste utmaning – det kompensatoriska uppdraget. I arbetet med det kompensatoriska uppdraget ser vi ett behov av att det även omfattar utökat föräldrastöd, trygga skolmiljöer och främjande lärmiljöer. Utifrån arbetet i ungdomsgrupperna ser vi att det förebyggande arbetet i skolan när det gäller psykisk och somatisk hälsa är oerhörd viktig och behöver stärkas. Pedagogernas roll i detta måste lyftas och förtydligas.

Det vi uppmärksammat i våra Ungdomsgrupper är att en stor del av ungdomarna har saknat rutiner, regler och även samtal om förhållningssätt under sin uppväxttid. Detta har även framkommit i samtal med samarbetspartners. Föräldrar med låg utbildningsbakgrund har en dålig erfarenhet av skolan och förmedlar det till sina barn.

Önskvärt är att arbeta mera aktivt med föräldrastöd redan i barnens tidigare åldrar för att ge barnen bättre förutsättningar.

19. **Tankar från styrgruppsdeltagare under projektets gång**

- Projektet kom till i ett samarbete med i första hand Arbetsförmedlingen. I ett tidigt skede involverades även Bäckedals Folkhögskola.

Utgångspunkten var att hitta en modell för personer som stod lång ifrån arbetsmarknaden att utifrån studier närma sig den. Projektledare rekryterades och projektet kom att ligga under Lärcentrums ansvar och därmed mitt ansvarsområde. Styrgrupp för projektet tillsattes. I styrgruppen formade vi tillsammans en metod att börja arbeta med. En kartlägnings och uppstartsfas inledde arbetet innan deltagare

bjöds in. Här var projektledarens kunskap och erfarenhet ovärderlig för att snabbt komma igång. Efter ett tag märkte vi att vi måste bredda inriktningen till inte enbart studier, vilket var syftet från början. Vi såg att en del deltagare inte var aktuella för studier, utan praktik och arbete var relevant för dessa. Därav lades "eller arbete" till i projektnamnet.

Vartefter projektet framskred så utvecklades flera samarbets/samverkans partner. Detta tack vare projektledarens kunskap att se vad som deltagarna behövde. Framför allt utvecklades samarbetet med socialtjänsten på ett framgångsrikt sätt där de kunde se att försörjningsstödet minskade tack vare projektets insatser.

Jag kan se att styrgruppens roll förändrades under resans gång och ju mer självgående projektet blev så blev styrgruppen en rådgivande och stöttande instans. När samarbetet med KAA utvecklades så kom ännu en åldersgrupp in i projektet och därmed också en vuxen till, som hade KAA ansvaret i kommunen. Detta medförde att en viss fördelning av arbetsuppgifter kunde ske men dock låg till väldigt stor del av det totala ansvaret på projektledaren.

När projektet började lida mot sitt slut var det dags för implementeringsarbete för att permanenta projektet. Politiker involverades och utifrån det tydliga resultatet de kunde se så stöttade de arbetet med att permanenta projektet arbetsmetoder.

Jag kan de att trots att pandemin varit en skugga under stor del av projekttiden så har arbetet varit mycket framgångsrikt. När ordinarie projektid var slut beviljades vi ytterligare en termin av stöd. Vi valde då att utvidga styrgruppen för att stärka förankringen av permanent verksamhet.

Det är viktigt när man driver ett projekt att man upparbetar ett förtroligt förhållningssätt mellan styrgrupp och projektledare för att projektet ska bli framgångsrikt.

- Jag tror att projektet har haft, och har, en stor betydelse på flera samhällsnivåer, inte minst för de enskilda individer som deltagit i projektet och fått stöd och vägledning för att komma vidare i livet, men också samhällsekonomiskt då deltagarnas ökade sysselsättningsgrad lett till minskat försörjningsstöd, en effekt som får allt större betydelse över tid då stödet och individanpassningen leder till hållbara planeringar för individen. Jag tror också att de erfarenheter som deltagarna förmedlar under processen om tidigare skolgång och skolmisslyckanden kan bidra med viktig kunskap för kommunens skolorganisation och skolornas förebyggande och främjande arbete, kunskaper vi borde bli bättre på att förvalta.

Jag tror också att samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret varit av stor vikt då de snäva åldersgränserna för KAA kan utgöra ett hinder för ett mer långsiktigt stöd och planering för unga och unga vuxna. Jag tror också att det faktum att projektledare och KAA-coachen kunnat utveckla ett nära samarbete har bidragit till ökade möjligheter för individerna att skapa goda relationer och att verksamheten kunnat utvecklas och breddats med aktiviteter.

Min egen roll i styrgruppen har kanske varit lite perifer, men jag hoppas att jag kunnat bidra lite med statistik och kunskap från Härjedalens skolorganisation. Som jag förstått det utreds det nu internt inom kommunen var den implementerade verksamheten ska

ha sin tillhörighet i förvaltningsstrukturen, och oavsett vad som där beslutas vill jag lyfta betydelsen av en nära samverkan med bildningsförvaltningen så att vi kan använda verksamhetens och individernas erfarenheter av den egna skolgången för att utveckla våra skolors preventiva arbete med att förhindra skolmisslyckanden.

- Jag kom med i styrgruppen under förlängningen av projektet, augusti 2022 – december 2022, och närvarade vid fyra styrgruppsmöten.

Jag har följt projektet från start då Arbetsmarknadsenheten har varit en samverkande verksamhet till projektet, och förstått att det har varit lyckat för de individer som fått tagit del av de insatser som erbjudits inom ramen för projektet. Att förhållningssätt och metoder hjälpt många att komma vidare till studier eller arbete.

På Utvärderings- och framtidsdagen den 22 augusti 2022, konstaterades att arbetssättet som projektet utvecklat och använt sig av varit så framgångsrikt att det fortsättningsvis ska vara ett arbetssätt som Härjedalens kommun ska bedriva.

Hösten 2022 beslutades (oklart i vilken forum) att Socialförvaltningen står för kostnaden första halvåret 2023. På styrgruppsmötet 12 oktober 2022 bestämdes att Bildningsförvaltningen ska rekrytera en person som tar över när den som operativt har ansvarat för projektets aktiviteter slutar under våren 2023.

Trots dessa beslut och framåtsyftande planering upplever jag att det rått osäkerhet i styrgruppen om Unga & vuxna till fortsatta studier eller arbetes framtid. Då jag endast varit med på de sista fyra mötena vet jag inte vad som sagts tidigare, men kanske har diskussionerna om implementering påbörjats för sent? Budgetarbetet för nästkommande år är klart och ett äskande om tillägg för personalresurs skulle gjorts i maj 2022. Politiken har varit närvarande på de möten jag deltagit i, men borde någon från Bildningsutskottet varit med? Då kanske den ekonomiska delen av implementeringen varit mer klarlagd.

Ett möte är bokad i början av januari 2023 för att föra en diskussion om var och hur det fortsatta arbetet ska organiseras. Frågan om det operativa arbetet ska flyttas över till Arbetsmarknadsenheten kommer då att lyftas.

I projektets Slutrapport del 1, under rubriken Slutsatser och förslag till vidareutveckling, lyfts vikten av att arbeta mer förebyggande. Att arbetssättet och metoderna ska riktas till ungdomar i grund- och gymnasieskolan. Den slutsatsen pekar på att det fortsatta arbetet borde organiseras inom Bildningsförvaltningen.

20. **Enkät svar deltagare avslut från SUS – öppna frågor**

- **Vad är viktigt för dig att kunna arbeta eller studera?**
  - Hjälpt att söka arbete
  - Att kunna klara mig själv
  - Att integreras i samhället och få ett bättre liv och framtid för mig själv och familjen
  - Att vara beredd och att vilja
  - Bli duktigare på att sätta mig in i saker
  - Tid
  - Information som redan hade kunnat undervisas i skolan

- **Hur gör stödet du får skillnad för dig?**
  - Jag har fått hjälp med kontakter
  - Ja. Hade aldrig karat det själv, är väldigt tacksam för all hjälp
  - Än har jag inte fått något stöd, men jag tror att allt stöd jag kommer att få göra en positiv skillnad i mitt och min familjs liv
  - Det har gett mig en känsla för struktur och hur man bemöter vuxenlivet på ett bra sätt
  - Jag känner mig mera säker på mig själv
  - Törs vara ute igen bland folk
  - Gjort ett bättre CV
  - Gjorde en väldigt utförlig undersökning på vad jag skulle kunna jobba med

- **Vad kan göras annorlunda?**
  - Ingenting vad jag kan komma på
  - Än så länge vet jag inte, men jag hoppas allt löser sig enligt planerna
  - Jag kan inte tänka på något som kunde ha gjorts annorlunda
  - Inget jag kan komma på just nu

21. **Plan för tillvaratagande och implementering av arbetssätt**

Under hösten 2022 har fyra styrgruppsmöten hållits, 15 september, 12 oktober, 9 november och 7 december. Vid styrgruppsmötena har klara besked getts från politiken om att en implementering av projektet har hög prioritet och att finansieringen av implementeringen var klar. Rektor vid Vuxenutbildningen fick i uppdrag att rekrytera en person under våren 2023 som ska gå tillsammans med projektledaren som kommer att arbeta vidare fram till sommaren 2023.

Parallellt med ovanstående implementeringsprocess pågår en process om eventuell samorganisation. Förslaget är att försörjningsstöd, Arbetsmarknadsenheten, kommunala aktivitetsansvaret och vuxenstudier samorganiseras så det kan frigöra resurser för att ytterligare förstärka arbetet med ungdomar och vuxna med behov av stöd för att komma till studier eller arbete.

Berörda förvaltningschefer tillfrågades och gav enhetschef, Arbetsmarknadsenheten, enhetschef IFO och rektor för Vuxenstudier i uppdrag att se över om det vore en möjlig lösning. De har under vintern haft möten med tre kommuner som har en liknande organisation och kommit fram till att det finns många vinster, främst mot den gemensamma målgruppen, med en sådan organisation. De ska i början av februari 2023 delge förvaltningscheferna sina slutsatser.

Denna process kommer att pågå i implementeringsprocessen under våren 2023.

Härjedalens kommun, Bäckedals folkhögskola och Arbetsförmedlingen kommer under januari 2023 se över möjligheter till att åter starta upp en studieförberedande kurs vid Bäckedals folkhögskola.

Kartläggning

Namn	Personnummer
Telefonnummer	e-post
Syfte	
Datum	

Kontaktpersoner

Namn, relation	Telefonnummer

Kartläggning – individfaktorer

Hinder	Område	Resurser
	Kroppsfunktion	
	Psykiska funktioner	
	Stressreaktioner/Psykosomatik	
	Substansintag	

	Historik	
Övrigt		

Kartläggning – omgivningsfaktorer

Hinder	Område	Resurser
	Sociala förhållanden	
	Arbetsförhållanden	
	Utbildning – kompetens	
	Fritidsintressen	
	Professionellt nätverk	
Övrigt		

Motivation till förändring – vad är ditt mål?

Mindre bra med förändring för mig	Bra med förändring för mig
-----------------------------------	----------------------------

Mindre bra för min omgivning med förändring för mig	Bra för min omgivning med förändring för mig

Förutom ovanstående frågeställningar ställs frågor om våld i nära relationer utifrån den lathund som erhållits från Samordningsförbundet Jämtlands län.

Sammanfattning - Planering

Hej!

Under våren 2020 kommer kommunen att erbjuda kartläggningar och individuella åtgärder för kommuninvånare mellan 20-64 år.

Detta gör vi inom ramen för ett nystartat projekt, Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete.

Ett nära samarbete kommer att ske med bl a kommunens Vuxenutbildning, Arbetsförmedlingen och Bäckedals folkhögskola.

Detta gör vi för att kunna hjälpa och stötta kommuninvånarna till att ex avsluta sina gymnasiestudier, planera för fortsatta studier eller att hitta ett arbete.

Om du tycker att det låter intressant eller vill veta mera, kontakta mig.

Med vänliga hälsningar

Inger Wetterstrand
Projektledare
Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete
073 048 51 95
Inger.wetterstrand@herjedalen.se

Samtycke till hävande av sekretess

Unga & Vuxna till fortsatta studier är ett projekt där Samordningsförbundet i Jämtlands län står för finansieringen. Projektet har till uppgift att samverka med andra myndigheter för att individer med låg utbildningsnivå och som av olika anledningar står långt från arbetsmarknaden ska hitta egen försörjning, genom utbildning/arbete.

Härmed samtycker jag till att de personer från Arbetsförmedlingen, Region Jämtland Härjedalen och Härjedalens kommun sinsemellan får utbyta och diskutera uppgifter om mig utan hinder av sekretess. Gäller endast de personer som planerar, handlägger och administrerar mitt ärende. Samtycket omfattar endast uppgifter som är nödvändiga för att Arbetsförmedlingen, Region Jämtland Härjedalen och Härjedalens kommun ska kunna samarbeta i mitt ärende i syfte att hjälpa mig vidare mot arbete, studier eller känd planering.

Detta samtycke gäller för den tid samarbetet i ärendet pågår.

Jag kan när som helst återkalla detta samtycke.

Medgivandet gäller från och med _____

_____
Namn

Personnummer _____

_____
Ort och datum

_____
Underskrift

Ansvarig myndighet för insamling av uppgifter är Härjedalens kommun.

_____
Underskrift handläggare

_____
Namnförtydligande

Livsvägledning

Vägledningen är en process där individen hämtar information och aktivt steg för steg undersöker alternativ för att komma fram till ett beslut gällande utbildnings-, yrkes-, och arbetsval.

Vägledningen är aktiverande, motiverande och stödjande.

I vägledningen får individen hjälp med att formulera för sig själv och andra en genomtänkt och realistisk framtidsplanering med tydliga mål.

Individen får redskap för att bättre stå rustad att möta arbetsmarknadens krav.

Genom samtal, övningar och tester där individen deltar ringas följande områden in:

- Intressen och behov
- Förmågor
- Vad finns att tillgå på arbetsmarknad och inom utbildning
- Egen motivation
- Eget val med utarbetad handlingsplan
- Coaching i personlig utveckling

Hitta din väg!

Har du själv svårt att få arbete eller kanske inte avslutat dina tidigare studier?

Att välja väg är kanske inte så lätt alla gånger.

Vem är jag? Vad vill jag? Vad kan jag?

Vad förs jag?

Vill du ha hjälp med att göra ditt egna aktiva val, eller känner du någon som kan dra nytta av projektet?

Tveka inte att höra av dig!

Kontakt:

Inger Wetterstrand

Projektledare

E-post: inger.wetterstrand@herjedalen.se

Telefon: 073-048 51 95

Cajsa Salomonsson

Rektor vuxenutbildningen

E-post: cajsa.salomonsson@herjedalen.se

Telefon: 070-603 15 49

Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete

Foto: Mimma Kinnunen

Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete

Projektet är en samverkan mellan Härjedalens kommun, Bäckedals folkhögskola, Samordningsförbundet i Jämtlands län och Arbetsförmedlingen. Projektet kommer att pågå till 31 augusti 2022.

Projektet erbjuder

- Kartläggning och behovsanalys utifrån individens behov
- Individuella handlingsplaner
- Vägledningsinsatser och utbildningsinformation på individ- och gruppnivå
- Motivationshöjande aktiviteter

Bäckedals folkhögskola erbjuder

- Allmän kurs för behörighet till gymnasium och högskola, del- eller heltidsstudier
- Individuell kursplan
- Särskilda kurser inom olika hantverkstekniker
- Studie- och yrkesförberedande kurser (från 2021)

Vuxenutbildningen i Härjedalen erbjuder

- Grundläggande kurser
- Gymnasiala kurser
- Yrkesutbildningar
- Lärlingsutbildningar
- Särskild utbildning för vuxna
- Svenska för invandrare

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL
 Kommunstyrelsens bildningsutskott
 2021-02-25

BU § 6

Dnr Ks 2021/13

Riktade insatser till ungdomar som riskerar utanförskap
BESLUT

Bildningsutskottet beviljar en budget på 50 000 kronor till mat- och fikapeng samt omkostnader till riktad insats för ungdomar som riskerar utanförskap.

ÄRENDE

Under 2020 har kommunens aktivitetscoach och projektledare för Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete sett en ökande trend av ungdomar upp till 20 år som är utan gymnasieexamen och arbete. Antalet ungdomar, i Härjedalens kommun, som har stora brister i det egna ansvarstagandet för egen försörjning eller som inte får stöd hemifrån är idag drygt 10 individer. Om dessa ungdomar inte får hjälp att ta sig vidare in i vuxenlivet kommer de sannolikt att belasta kommunens socialtjänst.

Förvaltningen planerar att genomföra en försöksverksamhet riktade insatser under vårterminen 2021 för dessa ungdomar upp till 20 år. Den riktade insatsen kommer att vara tre förmiddagar i veckan under tiden mars-juni 2021, klockan 09.00-12.00.

Gruppen kommer att ledas av kommunens aktivitetscoach och projektledare för Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete. De riktade insatserna kommer att utvärderas och följas upp för vidare insatser.

Utgångspunkten i gruppaktiviteten ska vara den egna livssituationen och målet är att ta eget ansvar, planera sin framtid och bli självständig. Syftet är att stödja framtidsplanering och utveckla olika metoder för att hitta jobb eller komma vidare i studier. Insatsen sker som gruppverksamhet men också med individuellt stöd av handledare för att sätta mål och att arbeta med sig själv.

De individer som ingår i gruppverksamheten får en så kallad matpeng á 90 kronor per dag då de deltar i aktiviteten samt att gruppaktiviteten får ekonomiskt stöd för omkostnader á 6 800 kronor.

Verksamheten utvärderas och presenteras i bildningsutskottet i september.

Ekonomi

En budget på 50 000 kronor avsätts i bildningsförvaltningen från den statliga covidsatsningen.

TJÄNSTEMANNAFÖRSLAG

Bildningsförvaltningen föreslår att bildningsutskottet beviljar en budget på 50 000 kronor till mat- och fikapeng samt omkostnader till riktad insats för ungdomar som riskerar utanförskap.

Justerandes sign.

BU § 6, fortsättning

Dnr Ks 2021/13

YRKANDE

Bengt-Arne Persson (L) och Maj-Britt Halvarsson (C) yrkar bifall till förslaget.

BESLUTSGÅNG

Ordföranden prövar förvaltningen förslag och finner att det bifalls.

Beslutet expedieras till:

Ekonomiavdelningen

Handläggare för det kommunala aktivitetsansvaret, KAA aktivitetscoach

Projektledare, Unga & Vuxna till fortsatta studier eller arbete

Justerandes sign.

21. **Kontaktuppgifter**

Inger Wetterstrand
Inger.wetterstrand@herjedalen.se
0730485195

Cajsa Salomonsson
cajasalo@gmail.com
0768034040

Ingela Wasser
Ingela.wasser@herjedalen.se
068016300